

541**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA GOSPODARKI, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ¹⁾**

z dnia 19 marca 2003 r.

w sprawie sposobu gromadzenia i przekazywania informacji dotyczących przemieszczania materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego i amunicji

Na podstawie art. 36 ustawy z dnia 21 czerwca 2002 r. o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego (Dz. U. Nr 117, poz. 1007 i Nr 238, poz. 2019) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa sposób gromadzenia i przekazywania właściwym organom państw członkowskich Unii Europejskiej i Komisji Europejskiej informacji, o których mowa w art. 28, 34, 39—41 ustawy z dnia 21 czerwca 2002 r. o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego.

§ 2. Informacje, o których mowa w § 1, gromadzi się w postaci oryginalnych dokumentów oraz przechowuje w postaci autoryzowanego zapisu cyfrowego, z wykorzystaniem techniki komputerowej.

§ 3. Informacje, o których mowa w § 1, przekazuje się właściwym organom państw członkowskich Unii Europejskiej i Komisji Europejskiej w postaci poświadczonych kopii oryginalnych dokumentów lub w postaci autoryzowanego zapisu cyfrowego, z wykorzystaniem techniki komputerowej.

§ 4. Informacje, o których mowa w § 1, gromadzi się i przekazuje z zastosowaniem środków technicznych i organizacyjnych zapewniających zabezpieczenie tych informacji przed dostępem do nich osób nieupoważnionych, uszkodzeniem lub zniszczeniem.

§ 5. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej.

¹⁾ Minister Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej kieruje działem administracji rządowej — gospodarka, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 7 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej (Dz. U. Nr 1, poz. 5).

Minister Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej:

*J. Hausner***542****ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾**

z dnia 11 marca 2003 r.

w sprawie szczegółowych warunków weterynaryjnych wymaganych przy prowadzeniu produkcji, pozyskiwaniu, konserwacji, obróbce, przechowywaniu, wprowadzaniu do obrotu lub wykorzystywaniu materiału biologicznego

Na podstawie art. 5 ust. 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 1997 r. o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa oraz o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 1999 r. Nr 66, poz. 752, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Podmiot zajmujący się produkcją, pozyskiwaniem, konserwacją, obróbką, przechowywaniem,

wprowadzaniem do obrotu lub wykorzystywaniem nasienia, zwany dalej „podmiotem prowadzącym stację produkcji nasienia”, powinien prowadzić działalność w specjalnie do tego celu przeznaczonych obiektach.

2. Działalność, o której mowa w ust. 1, może być prowadzona także w gospodarstwie rolnym, jeżeli dotyczy świń, owiec, kóz, zwierząt łownych utrzymywanych w warunkach fermowych z gatunków zaliczanych do zwierzyny płowej, jeżeli gospodarstwo to spełnia warunki weterynaryjne określone w rozporządzeniu.

3. W obiektach służących do wykonywania działalności, o której mowa w ust. 1, zwanych dalej „stacją produkcji nasienia”, powinny być wydzielone pomieszczenia:

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej — rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 marca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 32, poz. 305).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 29, poz. 320, Nr 123, poz. 1350 i Nr 129, poz. 1438 oraz z 2002 r. Nr 112, poz. 976.

- 1) dla zwierząt służące do:
  - a) kwarantanny,
  - b) izolacji zwierząt;
- 2) do dezynfekcji dla pracowników;
- 3) do pozyskiwania nasienia;
- 4) do konserwacji i obróbki nasienia;
- 5) do mycia, dezynfekcji lub sterylizacji narzędzi i sprzętu;
- 6) do przechowywania nasienia.

4. Stacja produkcji nasienia powinna być zabezpieczona przed dostępem zwierząt z zewnątrz.

5. Stacja produkcji nasienia powinna być zaprojektowana w taki sposób, aby pomieszczenia dla zwierząt, pomieszczenia do pozyskiwania nasienia, jego obróbki i przechowywania mogły być łatwe do oczyszczania i dezynfekcji, a w przypadku stacji produkcji nasienia ogierów — zaprojektowana wraz z terenem do treningu połączonym ze stacją.

§ 2. 1. Podmiot prowadzący stację produkcji nasienia powinien:

- 1) zapewnić stały nadzór nad produkcją nasienia i jego przechowywaniem, sprawowany przez lekarza weterynarii posiadającego specjalizację w zakresie rozrodu zwierząt lub ukończony specjalistyczny kurs w tym zakresie, zwanego dalej „lekarzem weterynarii stacji”;
- 2) zapewnić, aby dezynfekcję i sterylizację w stacji produkcji nasienia przeprowadzano pod nadzorem lekarza weterynarii stacji;
- 3) zapewnić, aby do pomieszczeń produkcyjnych oraz przetrzymywania zwierząt wchodziły wyłącznie osoby upoważnione przez lekarza weterynarii stacji;
- 4) zapewnić prowadzenie przez lekarza weterynarii stacji rejestru, w którym ewidencjonuje się zwierzęta przebywające w stacji produkcji nasienia, z wyszczególnieniem rasy, daty urodzenia, cech identyfikacyjnych każdego zwierzęcia, a także wyników weterynaryjnych badań kontrolnych, jak również informacji o stanie zdrowia zwierzęcia i jakości wyprodukowanego nasienia;
- 5) przetrzymywać w stacji produkcji nasienia wyłącznie zwierzęta jednego gatunku, z zastrzeżeniem ust. 2;
- 6) pozyskiwać, konserwować, obrabiać oraz przechowywać nasienie wyłącznie w pomieszczeniach do tego przeznaczonych;
- 7) stosować do rozrzedzania i konserwacji nasienia wyłącznie zarejestrowane środki farmaceutyczne lub preparaty sporządzone z takich środków, a w przypadku sporządzania preparatów i rozrzedzalników z produktów pochodzenia zwierzęcego używać surowców pochodzących ze źródeł, które

nie stanowią zagrożenia dla zdrowia zwierząt lub poddane zostały obróbce przed ich użyciem wykluczającej to zagrożenie.

2. W stacji produkcji nasienia dopuszcza się:

- 1) przetrzymywanie pszczoł;
- 2) przetrzymywanie, za zgodą powiatowego lekarza weterynarii, zwierząt niezbędnych do funkcjonowania stacji produkcji nasienia, innych niż zwierzęta, od których pobierane jest nasienie, pod warunkiem że nie będą stanowiły zagrożenia dla zdrowia zwierząt, od których pobierane jest nasienie;
- 3) przetrzymywanie buhajów oczekujących na wyceinę oraz używanych do produkcji nasienia do testu i zgromadzenia rezerwy genetycznej, pod warunkiem że spełniają one warunki określone w rozporządzeniu, a ich nasienie jest gromadzone i używane wyłącznie w celach określonych w przepisach o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich.

§ 3. 1. Podmiot, który przechowuje i wprowadza do obrotu nasienie, prowadzi rejestr, do którego wpisuje:

- 1) datę wydania nasienia;
- 2) oznaczenie podmiotu nabywającego nasienie;
- 3) dane identyfikacyjne zwierzęcia, od którego nasienie pochodzi;
- 4) datę produkcji nasienia;
- 5) dane o jakości nasienia określone w przepisach o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich potwierdzone przez lekarza weterynarii stacji, z podaniem jego imienia, nazwiska oraz numeru.

2. Podmiot, o którym mowa w ust. 1, powinien zapewnić wydzielone pomieszczenia do przechowywania i dystrybucji nasienia oraz do mycia, dezynfekcji lub sterylizacji narzędzi i sprzętu.

3. Pomieszczenia, o których mowa w ust. 2, powinny być łatwe do oczyszczania i dezynfekcji.

4. Pojemniki do długotrwałego magazynowania nasienia powinny być przed napełnieniem, a następnie nie rzadziej niż co 5 lat, oczyszczone, zdezynfekowane lub wysterylizowane, a stosowany w nich środek chłodzący nie może być uprzednio używany.

§ 4. 1. Podmiot wykorzystujący nasienie powinien zachowywać warunki higieny zapobiegające przenoszeniu chorób zakaźnych w związku z wykonywaniem zabiegów sztucznego unasienniania, a sprzęt używany do zabiegów sztucznego unasienniania, po zakończeniu pracy, powinien być oczyszczony i zdezynfekowany lub poddany sterylizacji; w przypadku sprzętu jednorazowego użytku — zniszczeniu.

2. Pojemniki do przetrzymywania nasienia powinny być przynajmniej raz w roku oczyszczone, zdezynfe-

kowane lub wysterylizowane, a stosowany w nich środek chłodzący nie może być uprzednio używany.

3. Podmiot, o którym mowa w ust. 1, prowadzi rejestr, do którego wpisuje:

- 1) datę sztucznego unasienniania;
- 2) dane identyfikacyjne zwierzęcia, które poddano zabiegowi sztucznego unasienniania, oraz imię, nazwisko i adres posiadacza;
- 3) dane identyfikacyjne nasienia.

§ 5. 1. Do stacji produkcji nasienia mogą być wprowadzane wyłącznie zwierzęta zbadane w okresie do 30 dni przed wprowadzeniem do stacji i zaopatrzone w orzeczenie lekarsko-weterynaryjne wystawione przez lekarza weterynarii, stwierdzające, że zwierzęta te są zdrowe i przydatne do rozrodu.

2. Wzory orzeczeń, o których mowa w ust. 1, wraz z zakresem badań buhajów, knurów, tryków, kozłów i ogierów określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.

3. Buhaje i knury wprowadzane do stacji produkcji nasienia poddawane są 30-dniowej kwarantannie, w czasie której przeprowadza się badania, których zakres określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.

4. Po upływie okresu kwarantanny i uzyskaniu ujemnych wyników badań zwierzę może zostać wprowadzone za zgodą lekarza weterynarii stacji do pomieszczeń stałego przebywania zwierząt oraz do pomieszczenia, w którym pozyskiwane jest nasienie.

§ 6. 1. Buhaje, knury, ogiery, tryki i kozły, od których pozyskiwane jest nasienie, podlegają okresowym badaniom, których zakres i terminy określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.

2. Jeżeli wynik przynajmniej jednego z okresowych badań był pozytywny, zwierzęta powinny być izolowane, a pobrane od nich nasienie, licząc od dnia ostatniego ujemnego wyniku badania, nie może być wprowadzone do obrotu.

3. Bezpośrednio przed dniem pozyskiwania nasienia, celem wykluczenia chorób lub niedyspozycji, zwierzę powinno być zbadane klinicznie przez lekarza weterynarii stacji.

§ 7. Nasienie buhajów, knurów, kozłów, tryków i ogierów przeznaczone do obrotu powinno:

- 1) pochodzić od zwierząt spełniających wymagania określone w rozporządzeniu;
- 2) spełniać wymagania określone w przepisach o hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich;
- 3) zostać zabezpieczone antybiotykami;
- 4) w przypadku nasienia mrożonego — być przechowywane w warunkach określonych w rozporządzeniu przez okres nie krótszy niż 30 dni przed jego wysyłką;

5) być umieszczone w pojemnikach z czynnikiem chłodzącym, wcześniej nieużywanym do schładzania innych produktów pochodzenia zwierzęcego.

§ 8. 1. Każda porcja nasienia powinna być czytelnie oznakowana na indywidualnym opakowaniu, a oznakowanie powinno zawierać numer weterynaryjny podmiotu nadany przez powiatowego lekarza weterynarii, a także datę pobrania, rasę i cechy identyfikacyjne zwierzęcia, od którego pobrano nasienie, a w przypadku nasienia buhaja dodatkowo jego status serologiczny dotyczący zakaźnego zapalenia nosa i tchawicy / otrętu bydła — IBR/IPV.

2. Przed wysyłką nasienie powinno zostać zbadane przez lekarza weterynarii stacji pod względem jego wartości biologicznej oraz przydatności do użycia.

3. Nasienie świeże, konserwowane lub konserwowane mrożone przeznaczone do wysyłki, pochodzące od buhajów, knurów, ogierów, tryków i kozłów, nie może zawierać drobnoustrojów patogennych i warunkowo patogennych oraz powinno spełniać wymagania określone w przepisach o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich.

4. Ogólna ilość drobnoustrojów w nasieniu, o którym mowa w ust. 3, nie może być wyższa niż:

- 1) 10 000 w cm³ nasienia buhajów;
- 2) 150 000 w cm³ nasienia knurów;
- 3) 10 000 w cm³ nasienia ogierów, w przypadku użycia do pobierania nasienia pochwy zamkniętej.

5. W przypadku użycia do pozyskiwania nasienia ogierów pochwy otwartej nasienie konserwowane lub konserwowane mrożone, przeznaczone do wysyłki, może zawierać jedynie pojedyncze drobnoustroje, inne niż patogenne i warunkowo patogenne.

6. Nasienie od wszystkich zwierząt w stacji produkcji nasienia, pobrane po dniu otrzymania dodatniego wyniku badań na jednostki chorobowe wymienione w rozporządzeniu, powinno być przechowywane oddzielnie oraz nie może być przedmiotem obrotu, aż do czasu przywrócenia warunków weterynaryjnych w stacji.

7. Pobrane nasienie zwierząt gospodarskich może być rozrzedzane, jeżeli ejakulat odpowiada jakości określonej w przepisach o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich.

§ 9. 1. Pojemniki (kontenery) służące do transportu nasienia powinny być każdorazowo przed transportem i napełnieniem ciekłym azotem oczyszczone, zdezynfekowane lub wysterylizowane, a stosowany w nich środek chłodzący nie może być uprzednio używany do schładzania innych produktów pochodzenia zwierzęcego.

2. Pojemniki i inne urządzenia przeznaczone do pakowania nasienia powinny być każdorazowo przed umieszczeniem w nich nasienia wyczyszczone, zdezyn-

fekowane lub wysterylizowane, lub, w przypadku pojemników jednorazowego użytku, po wykorzystaniu zniszczone, a stosowany w nich środek chłodzący nie może być uprzednio używany do schładzania innych produktów pochodzenia zwierzęcego.

3. Pojemniki (kontenery) do transportu nasienia przeznaczonego na eksport powinny być każdorazowo przed umieszczeniem w nich goblet z nasieniem wyczyszczone, zdezynfekowane lub wysterylizowane oraz oznaczone i zaplombowane pod nadzorem urzędowego lekarza weterynarii, a stosowany w nich środek chłodzący nie może być uprzednio używany do schładzania innych produktów pochodzenia zwierzęcego.

4. Pojemniki do okresowego magazynowania nasienia oraz służące do jego transportu powinny być co najmniej raz w roku oczyszczone, zdezynfekowane lub wysterylizowane, a stosowany w nich środek chłodzący nie może być uprzednio używany.

5. Sprzęt, który znajdował się w bezpośrednim kontakcie ze zwierzęciem lub nasieniem podczas pozyskiwania lub konserwacji nasienia, po zakończeniu pracy powinien być oczyszczony i zdezynfekowany lub poddany sterylizacji, a w przypadku sprzętu jednorazowego użytku — zniszczony.

§ 10. Podmiot prowadzący stację produkcji nasienia prowadzi ewidencję materiału biologicznego przechowywanego w kontenerach stacji, osobno dla każdego kontenera stacjonarnego.

§ 11. 1. Kontrolę stacji produkcji nasienia przeprowadza się w zakresie:

- 1) przetrzymywania w stacji produkcji nasienia wyłącznie zwierząt jednego gatunku, z zastrzeżeniem § 2 ust. 2;
- 2) prowadzenia rejestrów, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 4, a w przypadku prowadzenia działalności w zakresie przechowywania, wprowadzania do obrotu lub wykorzystywania nasienia, a także prowadzenia rejestrów, o których mowa w § 3 ust. 1 i § 4 ust. 3;
- 3) sprawowania nadzoru przez lekarza weterynarii stacji nad czynnościami prowadzenia produkcji, pozyskiwania, konserwacji i obróbki materiału biologicznego;
- 4) zakazu przebywania w stacji produkcji nasienia osób nieupoważnionych, a w stosunku do osób upoważnionych przebywających w stacji — stosowania się do zaleceń lekarza weterynarii stacji;
- 5) kwalifikacji zatrudnionych pracowników, z uwzględnieniem szkoleń z zakresu dezynfekcji, higieny i zapobiegania rozprzestrzenianiu chorób zakaźnych zwierząt;
- 6) produkcji, obróbki i przechowywania nasienia;
- 7) gatunku i liczby zwierząt przebywających na terenie stacji produkcji nasienia.

2. Poddawane obróbce i przechowywane w stacji produkcji nasienia może być tylko nasienie pobierane w tej stacji, bez możliwości kontaktu z innym nasieniem, z zastrzeżeniem ust. 3.

3. Dopuszcza się obróbkę nasienia, które nie zostało pobrane w stacji produkcji nasienia, pod warunkiem że:

- 1) zwierzęta, od których pobrano to nasienie, spełniają warunki określone w rozporządzeniu;
- 2) obróbka ta jest przeprowadzona przy użyciu oddzielnego sprzętu lub w innym czasie, a użyty sprzęt zostanie oczyszczony i zdezynfekowany po użyciu;
- 3) nasienie jest możliwe do odróżnienia poprzez inne oznakowanie;
- 4) nasienie pobrano w dopuszczonych pomieszczeniach i przechowywane jest w oddzielnych, przeznaczonych do tego pomieszczeniach stacji;
- 5) wszystkie narzędzia, mające kontakt z nasieniem lub zwierzęciem dawcą podczas pobierania i obróbki, są odpowiednio oczyszczone i zdezynfekowane;
- 6) produkty pochodzenia zwierzęcego, z dodatkami i rozrzedzalnikami włącznie, używane przy obróbce nasienia odpowiadają wymogom określonym w rozporządzeniu;
- 7) pojemniki do pakowania, kontenery do magazynowania i do transportu nasienia są nowe lub dezynfekowane, lub sterylizowane przed każdorazowym ich napełnianiem;
- 8) czynnik zamrażający nie był uprzednio użyty do innych produktów pochodzenia zwierzęcego;
- 9) każda pojedyncza dawka nasienia buhajów, a w przypadku knurów, tryków, kozłów i ogierów każda dawka wspólna lub stanowiąca jedną dawkę, jest oznakowana;
- 10) żadne zwierzę trzymane w stacji nie było używane do krycia naturalnego, co najmniej w okresie 60 dni — w przypadku ogierów.

4. Dopuszcza się przechowywanie nasienia, które nie zostało pobrane w stacji produkcji nasienia, pod warunkiem że pochodzi ze stacji, w której są spełnione warunki weterynaryjne określone w rozporządzeniu.

5. Zwierzęta lub nasienie mogą być wprowadzane do stacji produkcji nasienia za zgodą lekarza weterynarii stacji, a każde ich przemieszczenie powinno być rejestrowane.

6. W dniu wprowadzania zwierząt do stacji produkcji nasienia wszystkie przyjmowane zwierzęta nie mogą wykazywać objawów klinicznych chorób.

7. Do stacji produkcji nasienia wprowadza się zwierzęta bezpośrednio z pomieszczeń kwarantanny:

- 1) które nie są usytuowane na terenie objętym ograniczeniami, zakazami lub nakazami wynikającymi z przepisów o zwalczaniu chorób zakaźnych odnoszących się do świń;
- 2) w których w okresie ostatnich 12 miesięcy przed wysyłką zwierząt do stacji produkcji nasienia nie stwierdzono żadnych klinicznych, wirusologicznych lub serologicznych dowodów występowania choroby Aujeszkyego.

§ 12. Na teren stacji produkcji nasienia mogą być wprowadzane wyłącznie buhaje pochodzące z gospodarstw:

- 1) których nie dotyczą nakazy lub zakazy wydane na podstawie przepisów o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;
- 2) wolnych od 3 lat od gruźlicy, brucelozy, enzootycznej białaczki bydła;
- 3) w których nie stwierdzono w okresie:
  - a) 12 miesięcy poprzedzających wstawienie zwierząt do pomieszczeń stacji produkcji nasienia służących do odbycia kwarantanny — przypadków pryszczycy, pomoru bydła, zarazy płucnej bydła, gorączki doliny Rift, choroby niebieskiego języka,
  - b) 15 dni poprzedzających wstawienie zwierząt do pomieszczeń stacji produkcji nasienia służących do odbycia kwarantanny — przypadków wąglika,
  - c) 30 dni poprzedzających wstawienie zwierząt do pomieszczeń stacji produkcji nasienia służących do odbycia kwarantanny — przypadków wścieklizny,
  - d) 12 miesięcy przed wstawieniem zwierząt do pomieszczeń stacji produkcji nasienia służących do odbycia kwarantanny — przypadków zakaźnego zapalenia nosa i tchawicy / otrętu bydła,
  - e) 30 dni przed wstawieniem zwierząt do pomieszczeń stacji produkcji nasienia służących do odbycia kwarantanny — przypadków zarazy rzęsiatkowej bydła oraz choroby mętwikowej bydła;
- 4) w których nie stwierdzano gąbczastej encefalopatii bydła.

§ 13. 1. Nasienie buhajów przeznaczone do sztucznego unasienniania może być pozyskiwane wyłącznie od zwierząt przebywających w stacji produkcji oraz:

- 1) które w dniu pozyskania nasienia nie wykazują żadnych objawów chorobowych;
- 2) które nie były używane do krycia naturalnego;
- 3) które nie były szczepione przeciwko zakaźnemu zapaleniu nosa i tchawicy / otrętowi bydła — IBR/IPV oraz przeciwko pryszczycy;
- 4) które były przetrzymywane w stacji produkcji nasienia położonej w miejscu, gdzie w promieniu 10 km nie stwierdzono przypadków pryszczycy

w okresie przynajmniej 30 dni poprzedzających dzień pozyskania nasienia;

- 5) które były przetrzymywane w stacji produkcji nasienia przynajmniej przez okres 30 dni bezpośrednio przed dniem pozyskania nasienia;
- 6) wobec których nie obowiązują nakazy lub zakazy wydane na podstawie przepisów o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;
- 7) które, z zastrzeżeniem pkt 8, były przetrzymywane w stacji produkcji nasienia, w której w okresie 30 dni przed i 30 dni po dniu pozyskania nasienia nie stwierdzono przypadków chorób, co do których istnieje obowiązek zwalczania;
- 8) które były przetrzymywane w stacji produkcji nasienia, w której w okresie co najmniej 3 miesięcy przed pozyskiwaniem nasienia i 30 dni po pozyskaniu i zamrożeniu nasienia nie stwierdzono przypadków pryszczycy;
- 9) które wstawione zostały na teren stacji produkcji nasienia nie wcześniej niż po ukończeniu 6 miesięcy życia.

2. Nasienie buhajów ras mlecznych pochodzące od dawców będących nosicielami wad genetycznych, w szczególności BLAD, powinno posiadać wpis o nosicielstwie w dokumentach hodowlanych, określonych w przepisach o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich.

3. Nasienie buhajów powinno być zabezpieczone mieszaniną antybiotyków w takiej ilości, aby w przygotowanym do zamrożenia, rozcieńczonym nasieniu znajdowało się:

- 1) nie mniej niż 500 IU w ml streptomycyny;
- 2) 500 IU w ml penicyliny;
- 3) 150 µg w ml linkomycyny;
- 4) 300 µg w ml spektynomycyny.

4. Mieszanina antybiotyków może być inna niż określona w ust. 3, jeżeli zapewnia równoważne działanie przeciw mętwikowi, leptospirom i mykoplazmom.

5. Po dodaniu antybiotyków rozcieńczone nasienie powinno być przetrzymywane w temperaturze nie wyższej niż 5°C przez okres nie krótszy niż 45 minut.

§ 14. Na teren stacji produkcji nasienia mogą być wprowadzane wyłącznie knury pochodzące z gospodarstw:

- 1) których nie dotyczą nakazy lub zakazy wydane na podstawie przepisów o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa oraz o Inspekcji Weterynaryjnej;
- 2) wolnych od 6 miesięcy od gruźlicy, od 12 miesięcy od brucelozy oraz od 3 miesięcy od leptospirozy;

- 3) w których nie stwierdzono w okresie:
- 12 miesięcy poprzedzających wstawienie zwierząt do pomieszczeń stacji produkcji nasienia służących do odbycia kwarantanny — przypadków klasycznego i afrykańskiego pomoru świń, choroby Aujeszkyego u świń, enterowirusowego zapalenia mózgu i rdzenia u świń — dawnej choroby cieszyńskiej i talfańskiej,
  - 30 dni poprzedzających wstawienie zwierząt do pomieszczeń stacji produkcji nasienia służących do odbycia kwarantanny — przypadków wścieklizny,
  - 15 dni poprzedzających wstawienie zwierząt do pomieszczeń stacji produkcji nasienia służących do odbycia kwarantanny — przypadków węglika,
  - 6 miesięcy poprzedzających wstawienie zwierząt do pomieszczeń stacji produkcji nasienia służących do odbycia kwarantanny — przypadków syndromu rozrodczo-oddechowego świń oraz choroby pęcherzykowej świń;
- 4) w których zwierzęta nie były poddawane szczepieniom przeciwko chorobie Aujeszkyego u świń — z wyjątkiem szczepień przy użyciu szczepionki delecyjnej GI — oraz pryszczycy, brucelozie, klasycznemu i afrykańskiemu pomorowi świń oraz leptospirozie.
- § 15. 1. Nasienie knurów może być pozyskiwane wyłącznie od zwierząt:
- które w dniu pozyskiwania nasienia nie wykazują żadnych objawów chorobowych;
  - które nie były używane do krycia naturalnego;
  - które nie były szczepione przeciwko chorobie Aujeszkyego u świń, z wyjątkiem szczepień przy użyciu szczepionki delecyjnej GI, oraz pryszczycy, brucelozie, klasycznemu i afrykańskiemu pomorowi świń, a także leptospirozie;
  - które były przetrzymywane w stacji produkcji nasienia, która jest położona w miejscu, gdzie w promieniu 10 km nie stwierdzono w okresie przynajmniej 30 dni poprzedzających dzień pozyskania nasienia przypadków pryszczycy i pomoru świń;
  - które były przetrzymywane w stacji produkcji nasienia, w której w okresie 30 dni przed dniem pozyskania nasienia nie stwierdzono przypadków choroby Aujeszkyego u świń i innych chorób świń, co do których istnieje obowiązek zwalczania;
  - wobec których nie obowiązują nakazy lub zakazy wydane na podstawie przepisów o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa oraz o Inspekcji Weterynaryjnej.
2. Nasienie knurów powinno być zabezpieczone mieszaniną antybiotyków w takiej ilości, aby w końcowo rozcieńczonym nasieniu znajdowało się nie mniej niż:
- 500 IU w ml streptomycyny;
  - 500 IU w ml penicyliny;
  - 150 µg w ml linkomycyny;
  - 300 µg w ml spektynomycyny.
3. Mieszanina antybiotyków może być inna niż określona w ust. 2, jeżeli zapewnia równoważne działanie przeciw mętwikowi, leptospirom i mykoplazmom, z tym że w przypadku produkcji nasienia mrożonego antybiotyki te powinny zostać dodane przed zamrożeniem nasienia.
4. Po dodaniu antybiotyków rozrzedzone nasienie powinno być przetrzymywane w temperaturze co najmniej +15°C przez okres nie krótszy niż 45 minut.
5. Dopuszcza się do obrotu nasienie pochodzące ze stacji produkcji nasienia, w których knury zostały zaszczone przeciwko chorobie Aujeszkyego szczepionką delecyjną GI.
- § 16. 1. Na teren stacji produkcji nasienia mogą być wprowadzane wyłącznie tryki i kozły pochodzące z gospodarstw:
- których nie dotyczą nakazy lub zakazy wydane na podstawie przepisów o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa oraz o Inspekcji Weterynaryjnej;
  - wolnych od 6 miesięcy od brucelozy owiec (*B. ovis*), brucelozy kóz i owiec (*B. melitensis*);
  - w których w okresie 3 lat poprzedzających wstawienie zwierząt do pomieszczeń stacji produkcji nasienia służących do odbycia kwarantanny nie stwierdzono przypadków trzęsawki owiec, choroby Maedi/Visna, gruźlakowatości płuc owiec;
  - w których w okresie 12 miesięcy poprzedzających wstawienie zwierząt do pomieszczeń stacji produkcji nasienia służących do odbycia kwarantanny nie stwierdzono przypadków: paratuberkulozy, wirusowego zapalenia gruczołów chłonnych, gorączki Q, wirusowego zapalenia stawów i mózgu kóz;
  - w których w okresie 6 miesięcy poprzedzających wstawienie zwierząt do pomieszczeń stacji produkcji nasienia służących do odbycia kwarantanny nie stwierdzono przypadków: gruźlicy i pryszczycy, zakaźnej bezmleczności owiec (*M. agalactiae*) lub zakaźnej bezmleczności kóz (*M. agalactiae*, *M. capricolum*, *M. mycoides* z grupy dużej kolonii), enzotycznego ronienia owiec (*Chlamydia psittaci*) oraz ronienia owiec na tle salmonella abortus ovis;
  - w których w okresie 30 dni poprzedzających wstawienie zwierząt do pomieszczeń stacji produkcji nasienia służących do odbycia kwarantanny nie stwierdzono przypadków wścieklizny;
  - w których w okresie 15 dni poprzedzających wstawienie zwierząt do pomieszczeń stacji produkcji nasienia służących do odbycia kwarantanny nie stwierdzono przypadków węglika.

2. Nasienie tryków i kozłów może być pozyskiwane wyłącznie od zwierząt:

- 1) które na 30 dni przed dniem pozyskiwania nasienia przeszły badania na brucelozę owiec i brucelozę kóz i owiec z wynikiem ujemnym;
- 2) wobec których nie obowiązują nakazy i zakazy wydane na podstawie przepisów o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa oraz o Inspekcji Weterynaryjnej;
- 3) które w dniu pozyskiwania nasienia nie wykazują żadnych objawów chorobowych.

§ 17. Na teren stacji produkcji nasienia mogą być wprowadzane wyłącznie ogiery:

- 1) pochodzące z gospodarstw, których nie dotyczą nakazy lub zakazy wydane na podstawie przepisów o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa oraz o Inspekcji Weterynaryjnej;
- 2) pochodzące z gospodarstw, w których nie stwierdzono:
  - a) w okresie 6 miesięcy przed wystaniem zwierząt do stacji produkcji nasienia, przypadków: zarazy stadniczej, nosaczyny, niedokrwistości zakaźnej koni, wirusowego zapalenia tętnic koni, pęcherzykowego zapalenia jamy ustnej, wirusowego zapalenia mózgu i rdzenia koni,
  - b) w okresie 2 miesięcy przed wystaniem zwierząt do stacji produkcji nasienia — przypadków zakaźnego zapalenia macicy u klaczy,
  - c) w okresie 2 lat przed wystaniem zwierząt do stacji produkcji nasienia — przypadków afrykańskiego pomoru koni,
  - d) od co najmniej miesiąca przypadku wścieklizny,
  - e) od co najmniej 15 dni przypadku wąglika;
- 3) które nie miały bezpośredniego kontaktu ze zwierzętami, które w okresie 15 dni przed wystaniem tych zwierząt do stacji produkcji nasienia dotknięte były chorobą zakaźną zwierząt;
- 4) które w okresie 60 dni poprzedzających konfekcjonowanie nasienia przebywały w gospodarstwie, w którym zwierzęta koniowate nie wykazywały objawów klinicznych zakaźnego zapalenia macicy u klaczy;
- 5) które w okresie 30 dni przed wprowadzeniem do stacji produkcji nasienia przebywały w gospodarstwie, w którym zwierzęta koniowate nie wykazywały klinicznych objawów wirusowego zapalenia tętnic koni;
- 6) niewykazujące wad rozwojowych wykluczających ich przydatność do rozrodu, a w szczególności niebędące nosicielami genetycznych wad wrodzonych istotnych dla rozrodu, takich jak: monosomia chromosomu 63, XO, trisomia 65, XXY, chimeryzm limfocytarny 64, XX/64, XY;

7) wykazujące popęd płciowy w okresie sezonu reprodukcyjnego L2;

8) których nasienie spełnia wymogi określone w przepisach o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich;

9) które w okresie 21 dni przed wystaniem zwierząt do stacji produkcji nasienia zostały poddane badaniom z wynikiem ujemnym na następujące choroby:

- a) zarazę stadniczą, metodą wiązania dopełniacza, przy zahamowaniu hemolizy w rozcieńczeniu 1:10,
- b) nosaczynę, metodą odczynu wiązania dopełniacza, przy zahamowaniu hemolizy w rozcieńczeniu 1:10.

§ 18. Nasienie ogierów może być pozyskiwane wyłącznie od zwierząt, które:

- 1) nie wykazują chorobowych zmian klinicznych w obrębie narządów rozrodczych;
- 2) w dniu pozyskiwania nasienia nie wykazują jakichkolwiek objawów klinicznych chorób zakaźnych zwierząt;
- 3) w ciągu 15 dni przed dniem pozyskiwania nasienia nie miały kontaktu ze zwierzętami dotkniętymi chorobą zakaźną zwierząt;
- 4) w ciągu 60 dni przed dniem pozyskiwania nasienia nie były używane do krycia naturalnego;
- 5) nie kontaktowały się bezpośrednio ze zwierzętami, które w okresie 15 dni przed wystaniem do stacji produkcji nasienia dotknięte były chorobą zakaźną zwierząt;
- 6) nie były używane do krycia naturalnego w ciągu 60 dni przed pierwszym pobraniem nasienia oraz podczas całego okresu pobierania.

§ 19. 1. Podmiot zajmujący się produkcją, pozyskiwaniem, konserwacją, obróbką, przechowywaniem, wprowadzaniem do obrotu lub wykorzystywaniem zarodków, komórek jajowych lub tkanek używanych do produkcji zarodków metodą *in vitro* powinien utworzyć specjalistyczny zespół pozyskiwania oraz przenoszenia komórek jajowych i zarodków, zwany dalej „zespołem ET”.

2. Zespołem ET kieruje lekarz weterynarii, zwany dalej „lekarzem weterynarii zespołu”:

- 1) posiadający specjalizację zawodową z zakresu rozrodu zwierząt oraz kwalifikacje w zakresie produkcji zarodków lub
- 2) kierujący co najmniej przez trzy lata zespołem ET.

3. Czynności związane z produkcją, pozyskiwaniem, konserwacją, obróbką, przechowywaniem, wprowadzaniem do obrotu lub wykorzystywaniem zarodków powinny być przeprowadzane przez lekarza weterynarii zespołu samodzielnie lub przy pomocy zespołu osób o odpowiednich kwalifikacjach.

§ 20. 1. Zespół ET powinien:

- 1) posiadać do dyspozycji stałe bądź ruchome laboratorium, o odpowiedniej przestrzeni, wyposażone w mikroskop oraz w sprzęt służący do schładzania, przetwarzania i pakowania zarodków;
- 2) w przypadku stałego laboratorium, posiadać:
  - a) pomieszczenie, w którym mogą odbywać się czynności związane z obróbką zarodków, jeżeli na zarodkach są przeprowadzane czynności o charakterze mikromanipulacyjnym obejmujące penetrację osłonki przejrzystej, wyposażone w odpowiednie urządzenia o przepływie laminarnym powietrza, które powinny być dokładnie czyszczone oraz dezynfekowane,
  - b) odrębne pomieszczenie, w którym wykonywane są czynności związane z pobieraniem zarodków,
  - c) pomieszczenie wyposażone w urządzenia do czyszczenia i sterylizacji narzędzi oraz urządzeń służących do pobierania i czynności wykonywanych na zarodkach;
- 3) w przypadku ruchomego laboratorium, dysponować specjalnie wyposażonym pojazdem, z wydzielonymi pomieszczeniami:
  - a) części czystej, przeznaczonymi do przeprowadzania badań oraz do obróbki zarodków,
  - b) służącymi do magazynowania sprzętu oraz materiałów stykających się z dawczyniami zarodków.

2. Laboratorium ruchome powinno pozostawać w łączności z laboratorium stałym lub stałym pomieszczeniem, zapewniającym możliwości sterylizacji sprzętu używanego przez zespół oraz pomieszczeniem zapewniającym warunki do przechowywania płynów i innych produktów niezbędnych do pobierania oraz wykonywania czynności na zarodkach.

3. Podmiot prowadzący zespół ET, zajmujący się produkcją oraz przetwarzaniem zarodków uzyskanych w drodze zapłodnienia *in vitro* lub z hodowli *in vitro*, powinien dodatkowo:

- 1) zatrudniać pracowników przeszkolonych w zakresie:
  - a) technik laboratoryjnych,
  - b) techniki pracy w warunkach sterylnych,
  - c) zapobiegania rozprzestrzenianiu się chorób;
- 2) posiadać stałe laboratorium wyposażone w:
  - a) sprzęt oraz oddzielne pomieszczenie do pozyskiwania komórek jajowych z jajników, oddzielne pomieszczenie lub obszar służący do obróbki komórek jajowych i zarodków oraz oddzielne pomieszczenie do ich przechowywania,

b) urządzenia o przepływie laminarnym, w których przetwarzane powinny być wszystkie komórki jajowe, nasienie oraz zarodki, z tym że odwirowywanie nasienia może być wykonywane poza urządzeniem o przepływie laminarnym powietrza, o ile zachowane są wszelkie środki ostrożności z zakresu higieny.

4. W przypadku gdy komórki jajowe oraz inne tkanki używane do produkcji zarodków są pobierane w rzeźni, zespół ET powinien dysponować odpowiednim sprzętem służącym do pobierania oraz do transportowania komórek jajowych oraz innych tkanek do laboratorium stałego.

§ 21. W zakresie spełniania warunków, o których mowa w § 20, urzędowy lekarz weterynarii przeprowadza kontrolę zespołu ET dwukrotnie w ciągu roku.

§ 22. 1. Pozyskiwanie komórek jajowych lub zarodków może odbywać się wyłącznie w miejscowościach i na terenach gospodarstw, których nie dotyczą nakazy lub zakazy wydane na podstawie przepisów o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa oraz o Inspekcji Weterynaryjnej.

2. Rzeźnia, w której pobierane są jajniki oraz inne tkanki, nie może znajdować się w strefie, która jest przedmiotem zakazów weterynaryjnych lub przepisów dotyczących kwarantanny, wydanych na podstawie przepisów o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa oraz o Inspekcji Weterynaryjnej.

§ 23. 1. Do pozyskiwania komórek jajowych i zarodków powinny być przeznaczone wyłącznie zwierzęta zdrowe, zaopatrzone w aktualne orzeczenie lekarsko-weterynaryjne stwierdzające, że zwierzęta nie podlegają zakazom i nakazom związanym ze zwalczaniem chorób zwierząt i nie wykazują objawów chorobowych wykluczających użycie zwierzęcia jako dawcy komórek jajowych lub zarodków.

2. Nasienie reproduktorów używane do produkcji zarodków powinno pochodzić ze stacji produkcji nasienia oraz od dawców spełniających wymagania określone w ust. 3.

3. Zwierzęta powinny:

- 1) w przypadku krów — przez okres 6 miesięcy poprzedzających pozyskiwanie komórek jajowych i zarodków przebywać w gospodarstwie:
  - a) którego nie dotyczą nakazy lub zakazy wydane na podstawie przepisów o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa oraz o Inspekcji Weterynaryjnej,
  - b) w którym nie stwierdzono w okresie:
    - 12 miesięcy poprzedzających pozyskiwanie komórek jajowych i zarodków — przypadków: pryszczycy, pomoru bydła, zarazy płucnej by-

- d) dła, gorączki doliny Rift, choroby niebieskiego języka,
  - 15 dni poprzedzających pozyskiwanie komórek jajowych i zarodków — przypadków wągliką,
  - 30 dni poprzedzających pozyskiwanie komórek jajowych i zarodków — przypadków wścieklizny,
  - 12 miesięcy poprzedzających pozyskiwanie komórek jajowych i zarodków — przypadków zakaźnego zapalenia nosa i tchawicy / otrętu bydła — IBR/IPV,
  - 30 dni poprzedzających pozyskiwanie komórek jajowych i zarodków — przypadków zarazy rzęsistkowej bydła oraz choroby mętwikowej bydła,
  - c) wolnym od 3 lat od gruźlicy, brucelozy, enzootycznej białaczki bydła,
  - d) w którym nie stwierdzono występowania gąbczastej encefalopatii bydła;
- 2) w przypadku świń — pochodzić z gospodarstw:
- a) których nie dotyczą nakazy lub zakazy wydane na podstawie przepisów o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa oraz o Inspekcji Weterynaryjnej,
  - b) wolnych od 6 miesięcy od gruźlicy, od 12 miesięcy od brucelozy oraz od 3 miesięcy od leptospirozy,
  - c) w których nie stwierdzono w okresie:
    - 12 miesięcy przed dniem pozyskania zarodków — przypadków klasycznego i afrykańskiego pomoru świń, choroby Aujeszkyego u świń, enterowirusowego zapalenia mózgu i rdzenia u świń — dawnej choroby cieszyńskiej i talfańskiej,
    - 6 miesięcy przed dniem pozyskania zarodków — przypadków choroby pęcherzykowej świń oraz syndromu rozrodczo-oddechowego świń,
    - 30 dni przed dniem pozyskania zarodków — przypadków wścieklizny,
    - 15 dni przed dniem pozyskania zarodków — przypadków wągliką,
  - d) w których nie były szczepione przeciwko chorobie Aujeszkyego u świń — z wyjątkiem szczepień przy użyciu szczepionki delecyjnej GI — oraz pryszczycy, brucelozie, klasycznemu i afrykańskiemu pomorowi świń, a także leptospirozie;
- 3) w przypadku owiec i kóz — pochodzić z gospodarstw:
- a) których nie dotyczą nakazy lub zakazy wydane na podstawie przepisów o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa oraz o Inspekcji Weterynaryjnej,
  - b) wolnych od 6 miesięcy od brucelozy owiec (*B. ovis*), brucelozy kóz i owiec (*B. melitensis*),
  - c) w których w okresie 3 lat przed dniem pozyskania komórek jajowych i zarodków nie stwierdzono przypadków trzęsawki owiec, choroby Maedi/Visna, gruźlakowatości płuc u owiec,
  - d) w których w okresie 12 miesięcy przed dniem pozyskania komórek jajowych i zarodków nie stwierdzono przypadków paratuberkulozy, wirusowego zapalenia gruczołów chłonnych, gorączki Q, wirusowego zapalenia stawów i mózgu kóz,
  - e) w których w okresie 6 miesięcy przed dniem pozyskania komórek jajowych i zarodków nie stwierdzono przypadków gruźlicy, pryszczycy, zakaźnej bezmleczności owiec (*M. agalactiae*) lub zakaźnej bezmleczności kóz (*M. agalactiae*, *M. capricolum*, *M. mycoides* z grupy dużej kolonii), enzootycznego ronienia owiec (chlamydia psittaci) oraz ronienia owiec na tle salmonella abortus ovis,
  - f) w których w okresie 30 dni przed dniem pozyskania komórek jajowych i zarodków nie stwierdzono przypadków wścieklizny,
  - g) w których w okresie 15 dni przed dniem pozyskania komórek jajowych i zarodków nie stwierdzono przypadków wągliką;
- 4) w przypadku zwierząt jednokopytnych:
- a) pochodzić z gospodarstw, których nie dotyczą nakazy lub zakazy wydane na podstawie przepisów o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa oraz o Inspekcji Weterynaryjnej,
  - b) pochodzić z gospodarstw, w których w okresie 6 miesięcy przed dniem pozyskania komórek jajowych i zarodków nie stwierdzono przypadków:
    - zarazy stadniczej,
    - nosaczyny,
    - niedokrwistości zakaźnej koni,
    - wirusowego zapalenia tętnic koni,
    - pęcherzykowego zapalenia jamy ustnej,
    - wirusowego zapalenia mózgu i rdzenia koni,
  - c) pochodzić z gospodarstw, w których nie stwierdzono w okresie:
    - 2 miesięcy przed dniem pozyskania komórek jajowych i zarodków — przypadków zakaźnego zapalenia macicy u klaczy,
    - 2 lat przed dniem pozyskania komórek jajowych i zarodków — przypadków afrykańskiego pomoru koni,
    - 30 dni przed dniem pozyskania komórek jajowych i zarodków — przypadków wścieklizny,

— 15 dni przed dniem pozyskiwania komórek jajowych i zarodków — przypadków wąglika,

d) w okresie 30 dni przed dniem pozyskiwania komórek jajowych i zarodków nie być używane do krycia naturalnego,

e) przebywać co najmniej w okresie 60 dni przed dniem pozyskiwania komórek jajowych i zarodków w gospodarstwach, w których nie stwierdzono przypadków klinicznych objawów zakaźnego zapalenia macicy u kłaczy;

5) w dniu pozyskiwania komórek jajowych i zarodków nie wykazywać jakichkolwiek klinicznych objawów chorób zakaźnych zwierząt;

6) w ciągu 15 dni przed dniem pozyskiwania komórek jajowych i zarodków nie mieć kontaktu ze zwierzętami jednokopytnymi dotkniętymi chorobą zakaźną zwierząt.

4. Krowy w okresie 6 miesięcy poprzedzających dzień pozyskania komórek jajowych lub zarodków mogą przebywać najwyżej w dwóch różnych gospodarstwach spełniających warunki określone w ust. 3 pkt 1.

§ 24. 1. Zwierzę będące nosicielem wad wrodzonych nie może być wykorzystywane do pozyskiwania komórek jajowych lub zarodków.

2. W dniu pozyskiwania komórek jajowych lub zarodków zwierzę powinno być zbadane klinicznie i uznane za zdrowe i wolne od chorób zakaźnych zwierząt.

3. Zwierzę przeznaczone na biorczynię zarodków powinno przebywać w gospodarstwie, którego nie dotyczą nakazy lub zakazy wydane na podstawie przepisów o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa oraz o Inspekcji Weterynaryjnej.

4. Zwierzę, o którym mowa w ust. 3, przed zabiegiem powinno być zbadane klinicznie i uznane za wolne od chorób zakaźnych zwierząt.

§ 25. 1. Komórki jajowe lub zarodki powinny być:

1) pobierane przez zespół ET w miejscu odizolowanym od innych pomieszczeń gospodarczych, łatwym do oczyszczania i dezynfekcji;

2) poddawane badaniu, przemywaniu, konfekcjonowaniu w laboratorium, które znajduje się w centrum obszaru o promieniu 10 km, na którym nie stwierdzono chorób zakaźnych zwierząt.

2. Do zabiegów związanych z pobieraniem i konfekcjonowaniem komórek jajowych i zarodków powinny być używane narzędzia jednorazowego użytku albo narzędzia każdorazowo zdezynfekowane lub wysterylizowane przed zabiegiem.

3. Produkty pochodzenia zwierzęcego stosowane podczas pozyskiwania komórek jajowych i zarodków

oraz pojemniki służące do ich transportu nie mogą powodować zagrożenia dla zdrowia zwierząt, a w razie potrzeby powinny być poddane zabiegom wykluczającym takie zagrożenie.

4. Do przenoszenia zarodków powinna być każdorazowo używana sterylna mikropipeta.

5. Dopuszcza się płukanie w tej samej pożywce zarodków pochodzących od tych samych zwierząt.

§ 26. 1. Komórki jajowe, zarodki i tkanki używane do ich produkcji powinny być pobierane i poddawane obróbce w taki sposób, aby nie stykać się z żadną inną partią komórek jajowych, zarodków i tkanek używanych do ich produkcji, która nie spełnia wymogów określonych w rozporządzeniu.

2. Pobierane oraz obrabiane zarodki powinny:

1) być sterylizowane przy zastosowaniu zatwierdzonych metod, zgodnie z wymaganiami Międzynarodowego Stowarzyszenia Transferu Embrionów (IETS);

2) zawierać dodatek antybiotyków zgodnie z wymaganiami określonymi przez Międzynarodowe Biuro Epizootyczne (OIE) i Międzynarodowe Stowarzyszenie Transferu Embrionów (IETS).

3. W przypadku pozyskiwania zarodków świeżych każdy zarodek powinien być opłukiwany 10-krotnie w pożywce do krótkotrwałej hodowli i konserwacji, która każdorazowo podlega wymianie, a pożywka użyta do każdego następnego płukania powinna stanowić 100-krotne rozcieńczenie poprzedniej.

4. W przypadku pozyskiwania zarodków przeznaczonych do mrożenia każdy zarodek powinien być płukany:

1) 10-krotnie w pożywce do krótkotrwałej hodowli i konserwacji, która każdorazowo podlega wymianie;

2) 2-krotnie w roztworze trypsyny w odniesieniu do zarodków przeznaczonych do wprowadzenia na rynek.

5. Po zakończeniu procesu płukania zarodek podlega badaniu mikroskopowemu, co najmniej w 50-krotnym powiększeniu, w celu ustalenia nienaruszalności ciągłości osłonki przejrzystej oraz potwierdzenia usunięcia z niej wszystkich przywierających do niej ciał obcych.

6. Zespół ET gromadzi dla badań kontrolnych próbki wypłuczyn z macicy, próbki pożywki do krótkotrwałej hodowli i konserwacji po ostatnim płukaniu, zdegenerowane zarodki i niezapłodnione komórki jajowe oraz okresowo przesyła je do badań do Państwowego Instytutu Weterynaryjnego w Puławach lub upoważnionego przez Głównego Lekarza Weterynarii zakładu higieny weterynaryjnej.

7. Próbkę, o których mowa w ust. 6, po pobraniu powinny być zamrożone w ciekłym azocie.

8. W obiekcie do okresowego przechowywania komórek jajowych lub zarodków należy zapewnić co najmniej jedno zamykane pomieszczenie przeznaczone wyłącznie do przechowywania zarodków, wykonane w sposób umożliwiający jego łatwe i skuteczne oczyszczanie oraz dezynfekcję.

9. W przypadku gdy jest to konieczne, zarodki poddaje się obróbce enzymatycznej za pomocą trypsyny, zgodnie z międzynarodowymi wymaganiami określonymi przez Międzynarodowe Biuro Epizootyczne (OIE) i Międzynarodowe Stowarzyszenie Transferu Embryonów (IETS).

10. Każdy pojemnik, w którym są przechowywane oraz transportowane zarodki, powinien być wyraźnie oznakowany za pomocą kodu numeryczno-literowego, który powinien zawierać: datę pobrania zarodków, rasę dawczyny, cechy identyfikacyjne dawcy nasienia oraz dawczyny komórek jajowych lub zarodków, a także weterynaryjny numer rejestracyjny zespołu.

§ 27. 1. Warunki, o których mowa w § 25 i 26, dotyczą również pobierania, przetwarzania, przechowywania oraz transportu jajników, komórek jajowych oraz innych tkanek, które są wykorzystywane do zapłodnienia *in vitro* lub do hodowli *in vitro*.

2. Jeżeli materiały, o których mowa w ust. 1, są pobrane w rzeźni, wówczas zakład powinien być zatwierdzony przez urzędowego lekarza weterynarii oraz znajdować się pod jego kontrolą w zakresie warunków sanitarnych przed i po uboju zwierząt dawców.

3. Materiał biologiczny pobrany po uboju od zwierząt, u których w wyniku badania laboratoryjnego wykryto chorobę zakaźną, podlega zniszczeniu, w sposób określony odrębnymi przepisami.

§ 28. Zarodki przeznaczone do transportu powinny być przewożone w warunkach zabezpieczających przed zanieczyszczeniem, w zaplombowanych pojemnikach oznakowanych w taki sposób, aby widoczny na nich numer odpowiadał numerowi znajdującemu się na świadectwie zdrowia zwierzęcia, a użyty czynnik chłodzący nie był wcześniej używany do chłodzenia innych produktów pochodzenia zwierzęcego.

§ 29. 1. Podmiot prowadzący zespół ET prowadzi rejestr, do którego wpisuje:

- 1) daty i miejsca pobrania, przetworzenia oraz przechowywania zarodków pobranych przez zespół lub nabycia komórek jajowych lub zarodków;
- 2) dane identyfikacyjne zarodków, daty wysyłki i oznaczenie odbiorcy komórek jajowych i zarodków;

3) rasy, wiek, dane identyfikacyjne zwierząt dawców, określenie stada, z którego pochodzą zwierzęta dawcy;

4) dane szczegółowe na temat technik mikromanipulacyjnych, które obejmują penetrację osłonki przejrzystej, oraz na temat innych technik, w szczególności zapłodnianie *in vitro* lub kultury *in vitro*, które zostały przeprowadzone na zarodkach.

2. W przypadku zarodków, które zostały uzyskane w drodze zapłodnienia *in vitro*, identyfikacja może zostać przeprowadzona na podstawie partii zarodków oraz musi zawierać oznaczenie daty oraz miejsca pobrania jajników lub komórek jajowych.

3. Lekarz weterynarii zespołu sporządza protokół czynności dokonanych podczas pozyskiwania, mrożenia i przenoszenia zarodków, którego wzór określa załącznik nr 3 do rozporządzenia.

§ 30. 1. Podmiot prowadzący działalność polegającą na przechowywaniu i wprowadzaniu do obrotu nasienia, komórek jajowych, zarodków oraz tkanek używanych do ich produkcji, zwany dalej „bankiem materiału biologicznego”, powinien:

- 1) prowadzić działalność w odrębnym obiekcie, zabezpieczonym przed rozprzestrzenianiem się chorób zakaźnych zwierząt;
- 2) posiadać zamykane, wydzielone pomieszczenia do przechowywania i dystrybucji nasienia i zarodków oraz mycia i sterylizacji narzędzi i sprzętu, łatwe do oczyszczania i dezynfekcji;
- 3) być wyposażony w urządzenia i sprzęt służący do magazynowania nasienia lub zarodków oraz oceny nasienia, a także przeprowadzania niezbędnych czynności związanych z przechowywanym materiałem biologicznym;
- 4) prowadzić rejestr, do którego wpisuje:
  - a) datę przyjęcia i wydania nasienia lub zarodków,
  - b) nazwę i numer weterynaryjny podmiotu, od którego nasienie lub zarodki zostały nabyte,
  - c) datę produkcji nasienia lub zarodków oraz dane o ich jakości określone w przepisach o hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich,
  - d) w przypadku nasienia — dane o zwierzęciu, od którego ono pochodzi, a w przypadku zarodków — dane identyfikacyjne od par rodzicielskich, od których pochodzą zarodki,
  - e) miejsce docelowego przeznaczenia zarodków,
  - f) numer lekarza weterynarii nadzorującego produkcję i przechowywanie nasienia, zarodków lub komórek jajowych i tkanek używanych do ich produkcji.

2. Bank materiału biologicznego jest kontrolowany, co najmniej raz w roku, przez urzędowego lekarza weterynarii.

3. Wspólne przechowywanie w obiekcie nasienia, zarodków, komórek jajowych oraz tkanek używanych do ich produkcji wymaga uzyskania zgody urzędowego lekarza weterynarii.

4. Nasienie i zarodki przechowywane w banku materiału biologicznego powinny spełniać wymagania określone w rozporządzeniu oraz w przepisach o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich.

5. W zależności od potrzeb pojemniki do przechowywania materiału biologicznego powinny być czyszczone i dezynfekowane, a stosowany w nich środek chłodzący nie może być uprzednio stosowany do schładzania materiałów pochodzenia zwierzęcego.

§ 31. 1. Dopuszcza się przechowywanie i wprowadzanie do obrotu materiału biologicznego wyprodukowanego przed dniem wejścia w życie rozporządzenia, pod warunkiem że jest on przechowywany w oddzielnym pomieszczeniu i będzie użyty wyłącznie w celu kontynuacji programu hodowlanego, określonego w przepisach o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich.

2. Ograniczenia w przechowywaniu i wprowadzaniu do obrotu materiału biologicznego wymienione w ust. 1 nie dotyczą:

- 1) podmiotów, które przed dniem wejścia w życie rozporządzenia posiadały zezwolenie na eksport ma-

teriału biologicznego do państw członkowskich Unii Europejskiej;

- 2) zgromadzonego materiału importowanego, uprzednio dopuszczonego do obrotu.

§ 32. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.³⁾

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi: *A. Tański*

³⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 11 lutego 1999 r. w sprawie szczegółowych warunków weterynaryjnych przy pozyskiwaniu, konserwacji, obróbce, przechowywaniu, wprowadzaniu do obrotu lub wykorzystywaniu materiału biologicznego oraz prowadzeniu punktów kopulacyjnych (Dz. U. Nr 20, poz. 174), które zostało utrzymane w mocy do dnia 31 grudnia 2002 r. na podstawie art. 5 ustawy z dnia 25 lipca 2001 r. o zmianie ustawy o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych, ustawy o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa oraz o Inspekcji Weterynaryjnej oraz ustawy o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich (Dz. U. Nr 129, poz. 1438 i Nr 154, poz. 1790 oraz z 2002 r. Nr 112, poz. 976).

Załączniki do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 marca 2003 r. (poz. 542)

Załącznik nr 1**WZORY ORZECZEŃ LEKARSKO-WETERYNARYJNYCH, POTWIERDZAJĄCYCH ZDROWIE I PRZYDATNOŚĆ ZWIERZĄT DO ROZRODU****1. ORZECZENIE LEKARSKO-WETERYNARYJNE O ZDROWIU I PRZYDATNOŚCI DO ROZRODU BUHAJA**

Nr .....
.....
(miejscowość, data)

I. Opis zwierzęcia

Nazwa buhaja ..... Nr identyfikacyjny .....

Rasa ..... Data urodzenia .....

Hodowca ..... Właściciel .....

II. Badanie ogólne

1. Stan zdrowia na podstawie ogólnego badania klinicznego .....
2. Stan narządu ruchu .....
3. Wyniki badania na obecność chorób zakaźnych:
  - gruźlica (tuberkulinizacja tuberkuliną b/pt.) .....
  - brucelloza (serologicznie krew) .....
  - białaczka (serologicznie krew) .....
  - choroba rzęsistkowa (wypluczyny z worka napl.) .....
  - choroba mętwikowa (wypluczyny z worka napl.) .....
  - otręt (IBR/IPV) (klinicznie narząd rozrodczy)
(serologicznie krew) .....
  - chlamydia (klinicznie narząd rozrodczy) .....
  - leptospiroza (serologicznie krew) .....
  - BVD/MD (serologicznie) .....
4. Choroby uwarunkowane genetycznie .....

III. Badanie szczegółowe

1. Stan narządów rozrodczych (badanie zewnętrzne i wewnętrzne):
  - worek mosznowy (obwód w cm) .....
  - jądra i najądrza .....
  - powrózek nasienny i nasieniowody .....
  - jama napletkowa prącia .....
  - dodatkowe gruczoły płciowe i bańki nasieniowodów .....
2. Zachowanie (odruchy płciowe):
  - popęd płciowy (libido) .....
  - oddawanie nasienia na sztuczną pochwę .....

3. Wartość nasienia:

Cechy nasienia	Ejakulat
objętość w cm ³	
barwa	
odczyn pH	
ruch falowy	
% plemników o ruchu prawidłowym	
aglutynacja plemników	
liczba plemników w mm ³	
% plemników z wadami głównymi	
% plemników z wadami podrzędnymi	
obecność leukocytów	
ilość drobnoustrojów w cm ³ nasienia	

4. Obecność drobnoustrojów patogennych w nasieniu .....

IV. Ocena¹⁾

A. Na podstawie przedstawionych wyników badań stwierdza się, że ww. buhaja można używać jako rozplodnika w stacji produkcji nasienia lub do krycia naturalnego.

B. U ww. buhaja stwierdzono: .....

1) co powoduje odroczenie do następnych badań;

2) co wyklucza jego przydatność jako rozplodnika.

(podpis i pieczętka lekarza weterynarii)

---

¹⁾ Niepotrzebne skreślić.

2. ORZECZENIE LEKARSKO-WETERYNARYJNE O ZDROWIU I PRZYDATNOŚCI DO ROZRODU KNURA

Nr .....

.....
(miejscowość, data)**I. Opis zwierzęcia**

Nazwa knura .....

Nr identyfikacyjny .....

Rasa .....

Data urodzenia .....

Hodowca .....

Właściciel .....

II. Badanie ogólne

1. Stan zdrowia na podstawie ogólnego badania klinicznego .....

2. Stan narządu ruchu .....

3. Wyniki badania na obecność chorób zakaźnych:

— gruźlica (tuberkulinizacja tuberkuliną b/pt.) .....

— brucelozę (serologicznie krew) .....

— salmonellozę (kał bakteriologicznie) .....

— leptospirozę (serologicznie krew) .....

— choroba Аујезкыего u świń (serologicznie) .....

III. Badanie szczegółowe

1. Stan narządów rozrodczych (badanie zewnętrzne):

— jądra i najądrza .....

— jama napletkowa prącia .....

2. Zachowanie (odruchy płciowe):

— popęd płciowy (libido) .....

— kopulacja .....

3. Wartość nasienia:

Cechy nasienia	Ejakulat (po filtrowaniu)
objętość w cm ³	
barwa	
odczyn pH	
ruch masy plemników	
% plemników o ruchu prawidłowym	
gęstość lub koncentracja plemników — w tym odsetek plemników z kroplą protoplazmy	
% plemników normalnych morfologicznie	
aglutynacja plemników	
ilość drobnoustrojów w cm ³ nasienia	

4. Obecność drobnoustrojów patogennych w nasieniu .....

IV. Ocena¹⁾

A. Na podstawie przedstawionych wyników badań stwierdza się, że ww. knura można używać jako rozplodnika w stacji produkcji nasienia lub do krycia naturalnego.

B. U ww. knura stwierdzono: .....

1) co powoduje odroczenie do następnych badań;

2) co wyklucza jego przydatność jako rozplodnika.

(podpis i pieczętka lekarza weterynarii)

¹⁾ Niepotrzebne skreślić.

3. ORZECZENIE LEKARSKO-WETERYNARYJNE O ZDROWIU I PRZYDATNOŚCI DO ROZRODU TRYKA/KOZŁA¹⁾

Nr .....
 .....
 (miejsowość, data)

I. Opis zwierzęcia

Nazwa tryka/kozła¹⁾ ..... Nr identyfikacyjny .....
 Rasa ..... Data urodzenia .....
 Hodowca ..... Właściciel .....

II. Badanie ogólne

1. Stan zdrowia na podstawie ogólnego badania klinicznego .....
2. Stan narządu ruchu .....
3. Wyniki badania na obecność chorób zakaźnych:
- gruźlica (tuberkulinizacja tuberkuliną b/pt.) .....
  - bruceloza owiec i kóz (serologicznie krew) .....
  - salmonelloza (bakteriologicznie) .....

III. Badanie szczegółowe

1. Stan narządów rozrodczych (badanie zewnętrzne):
- worek mosznowy (obwód .... cm) .....
  - jądra i najądrza .....
  - powrózek nasienny i nasieniowody .....
  - jama napletkowa prącia .....
2. Zachowanie (odruchy płciowe):
- popęd płciowy (libido) .....
3. Wartość nasienia:

Cechy nasienia	Ejakulat
objętość ejakulatu w cm ³	
ruch falowy	
% plemników o ruchu postępowym	
liczba plemników w mm ³	
% plemników normalnych morfologicznie	

IV. Ocena¹⁾

- A. Na podstawie przedstawionych wyników badań stwierdza się, że ww. tryka/kozła¹⁾ można używać jako rozplodnika w stacji produkcji nasienia lub do krycia naturalnego.
- B. U ww. tryka/kozła¹⁾ stwierdzono: .....
- 1) co powoduje odroczenie do następnych badań;
  - 2) co wyklucza jego przydatność jako rozplodnika.

(podpis i pieczętka lekarza weterynarii)

¹⁾ Niepotrzebne skreślić.

4. ORZECZENIE LEKARSKO-WETERYNARYJNE O ZDROWIU I PRZYDATNOŚCI DO ROZRODU OGIERA

Nr .....

.....
(miejscowość, data)**I. Opis zwierzęcia**

Nazwa ogiera ..... Nr identyfikacyjny .....

Rasa ..... Data urodzenia .....

Hodowca ..... Właściciel .....

II. Badanie ogólne

1. Stan zdrowia na podstawie ogólnego badania klinicznego .....
2. Wyniki badania na obecność chorób zakaźnych:
- nosaczna (serologicznie) .....
  - niedokrwistość zakaźna koni (serologicznie) .....
  - zaraza stadnicza (serologicznie) .....
  - wirusowe zapalenie tętnic — EVA (serologicznie) (w przypadku serododatniego ogiera — testy wykluczające siewstwo wirusa z nasieniem) .....

III. Badanie szczegółowe

1. Stan narządów rozrodczych (badanie zewnętrzne):
- średnica moszny (obu jąder) .....
  - jądra i najądrza .....
  - jama napletkowa prącia .....
2. Zachowanie (odruchy płciowe):
- popęd płciowy (libido) .....
  - odruch kopulacji .....
3. Wartość nasienia:

Cechy nasienia	Ejakulat (część nasienna)
objętość ejakulatu w cm ³	
% plemników o ruchu prawidłowym	
liczba plemników w mm ³	
% plemników normalnych morfologicznie	
średnia gęstość nasienia w części nasiennej ejakulatu	
ilość drobnoustrojów w cm ³ nasienia	

4. Obecność drobnoustrojów patogennych w nasieniu .....
- .....

IV. Ocena¹⁾

- A. Na podstawie przedstawionych wyników badań stwierdza się, że ww. ogiera można używać jako rozplodnika w stacji produkcji nasienia lub do krycia naturalnego.
- B. U ww. ogiera stwierdzono: .....
- 1) co powoduje odroczenie do następnych badań;
  - 2) co wyklucza jego przydatność jako rozplodnika.

(podpis i pieczęć lekarza weterynarii)

¹⁾ Niepotrzebne skreślić.

SZCZEGÓŁOWY ZAKRES I TERMINY BADAŃ BUHAJÓW, KNURÓW, TRYKÓW, KOZŁÓW I OGIERÓW

Zakres badań przeprowadzanych podczas kwarantanny**I. Buhaje**

W okresie 30-dniowej kwarantanny buhaje powinny być poddane następującym badaniom z wynikiem ujemnym:

- 1) mikroskopowemu testowi aglutynacji na leptospirozę lub postępowaniu przeciwko leptospirozie w postaci dwóch iniekcji streptomycyny w odstępie 14-dniowym w dawce 25 mg/kg żywej wagi;
- 2) testowi seroaglutynacji wykazującemu miano na brucelozę niższe niż 30 jednostek aglutynacyjnych na mililitr oraz próbie wiązania dopełniacza, wykazującej miano na brucelozę niższe niż 20 EEC/mililitr (20 ICFT jednostek);
- 3) testom serologicznym: immunodyfuzji lub testowi ELISA na enzoptyczną białaczkę bydła;
- 4) testowi seroneutralizacji oraz testowi ELISA na zakaźne zapalenie nosa i tchawicy / otręt bydła — IBR/IPV;
- 5) badaniu wyptuczyn z napletka w kierunku choroby mętwikowej (wykorzystującemu znakowane fluoresceiną przeciwciała lub drogą posiewu);
- 6) badaniu mikroskopowemu i hodowli wyptuczyn z napletka w kierunku zarazy rzęsistkowej (badanie mikroskopowe lub drogą posiewu).

II. Knury

1. W okresie 30-dniowej kwarantanny, jednak nie później niż 15 dni przed dniem jej zakończenia, knury powinny być poddane następującym badaniom z wynikiem ujemnym:

- 1) testowi seroaglutynacji wykazującemu miano na brucelozę niższe niż 30 IU aglutynatu na 1 mililitr i próbie wiązania dopełniacza wykazującej miano na brucelozę niższe niż 20 jednostek EWG/mililitr lub odczynowi kwaśnej aglutynacji płytowej (OKAP) w przypadku wyników dodatnich lub wątpliwych na brucelozę, z zastrzeżeniem, że jeżeli zostaną stwierdzone zwierzęta o dodatnich wynikach, to zwierzęta z ujemnymi wynikami, znajdujące się w tym samym gospodarstwie, mogą zostać wprowadzone do pomieszczeń kwarantanny pod warunkiem, że stada lub gospodarstwa, z których pochodzą zwierzęta o wynikach dodatnich, są wolne od brucelozy;

- 2) testowi seroneutralizacji lub testowi ELISA, na obecność przeciwciał dla glikoproteiny GI wirusa choroby Aujeszkyego u świń;
- 3) mikroskopowemu testowi aglutynacji lub testowi ELISA na obecność wszystkich serowarów leptospiroz: *L. pomona*, *grippotyphosa*, *tarassovi*, *canicola*, *sejre*, *icterohaemorrhagiae* lub postępowaniu przeciwko leptospirozie w postaci dwóch iniekcji streptomycyny w odstępie 14-dniowym w dawce 25 mg/kg żywej wagi;
- 4) testowi ELISA lub seroneutralizacji na wykrycie klasycznego pomoru świń.

2. W przypadku gdy badania zwierząt w kierunku brucelozy dały wynik dodatni, należy:

- 1) surowicę z wynikiem dodatnim poddać badaniu testem seroaglutynacji;
- 2) przeprowadzić dochodzenie epidemiologiczne w gospodarstwach, z których pochodzą zwierzęta reagujące dodatnio;
- 3) przeprowadzić u zwierząt z wynikiem dodatnim drugą serię testów na brucellę (zbuforowany test aglutynacji płytowej OKAP, test seroaglutynacji lub test wiązania dopełniacza) na próbkach pobranych po okresie dłuższym niż 7 dni od daty pierwszego pobrania próbek.

3. Potwierdzenie lub wykluczenie podejrzenia brucelozy należy przeprowadzić na podstawie wyników badań przeprowadzonych w gospodarstwach pochodzenia oraz porównania wyników dwóch serii testów.

4. W przypadku wykluczenia podejrzenia brucelozy:

- 1) zwierzęta z wynikami ujemnymi na pierwszy test na brucelozę mogą zostać wprowadzone do stacji produkcji nasienia;
- 2) zwierzęta z wynikiem dodatnim uzyskanym w jednym z testów mogą zostać przyjęte, jeżeli badania w dwóch seriach testów na brucelozę (zbuforowany test aglutynacji płytowej OKAP, test seroaglutynacji, test wiązania dopełniacza), przeprowadzonych w odstępie przynajmniej 7 dni, wykażą wyniki ujemne.

Zakres i terminy badań okresowych buhajów, knurów, tryków, kozłów i ogierów

I. Buhaje

1. Buhaje przebywające w stacji produkcji nasienia są poddane następującym badaniom:

- 1) śródskórnej próbie tuberkulinowej na gruźlicę, przy użyciu tuberkuliny ssaków i ptaków, z wynikiem ujemnym;
- 2) testowi seroaglutynacji, wykazującemu miano przeciwciał niższe niż 30 IU międzynarodowych jednostek aglutynacyjnych na mililitr lub testowi wiązania dopełniacza z wynikiem ujemnym przy mianie niższym niż 20 jednostek EWG na mililitr (20 jednostek ICFT);
- 3) skringowemu testowi serologicznemu na enzootyczną białaczkę bydła, z wynikiem ujemnym;
- 4) testowi seroneutralizacji lub testowi ELISA na zakaźne zapalenie nosa i tchawicy / otręt bydła — IBR/IPV, z wynikiem ujemnym;
- 5) testowi immunofluorescencyjnemu na przeciwciała lub testowi hodowli na zakażenia mętwikiem płodowym, pod warunkiem że przed ich ponownym wprowadzeniem do stacji pobierania nasienia będą poddane takim testom, z wynikiem ujemnym.

2. Buhaje, które nie są używane do produkcji nasienia, mogą być zwolnione od badania na przeciwciała lub z testu hodowli na zakażenia mętwikiem płodowym, pod warunkiem że przed ich ponownym wprowadzeniem do stacji pobierania nasienia będą poddane takim testom, z wynikiem ujemnym.

3. Zakres badań okresowych buhajów obejmuje raz w roku:

- 1) tuberkulinizację śródskórną, przy użyciu tuberkuliny bydłowej i ptasiej;
- 2) test seroaglutynacji, wykazujący miano na brucelozę niższe niż 30 jednostek aglutynacyjnych na mililitr, a w przypadku stada wolnego od brucelozy — próbę wiązania dopełniacza, wykazującą miano na brucelozę niższe niż 20 EEC/mililitr (20 ICFT jednostek);
- 3) test serologiczny immunodyfuzji lub test ELISA na enzootyczną białaczkę bydła;
- 4) test seroneutralizacji lub test ELISA na zakaźne zapalenie nosa i tchawicy / otręt bydła — IBR/IBV;
- 5) badanie wypluczyn z napletka na chorobę mętwikową, wykorzystujące znakowane fluoresceiną przeciwciała lub posiew;
- 6) badanie mikroskopowe wypluczyn napletka na zarazę rzęsistkową;
- 7) mikroskopowy test aglutynacji na leptospirozę.

II. Knury

1. Zakres badań okresowych knurów obejmuje przynajmniej dwa razy w roku badanie kontrolne jakości nasienia oraz raz w roku:

- 1) badanie kliniczne stwierdzające stan zdrowia, a szczególnie prawidłowość budowy zewnętrznych części narządów płciowych;
- 2) tuberkulinizację śródskórną przy użyciu tuberkuliny ssaków i ptaków;
- 3) test seroneutralizacji lub test ELISA na obecność przeciwciał dla glikoproteiny G1 wirusa choroby Aujeszkiego u świń;
- 4) test ELISA lub wiązania dopełniacza na brucelozę;
- 5) test ELISA lub seroneutralizacji na obecność przeciwciał dla wirusa klasycznego pomoru świń;
- 6) mikroskopowy test aglutynacji na obecność następujących serowarów leptospiroz: *L. pomona*, *gripotyphosa*, *tarassovi*, *canicola*, *sejre*, *icterohaemorrhagiae*.

2. Badania, o których mowa w ust. 1, powinny być przeprowadzone:

- 1) na wszystkich zwierzętach w chwili opuszczania stacji produkcji nasienia, ale nie później niż 12 miesięcy po przyjęciu; w przypadku gdy nie opuszczają stacji produkcji nasienia przed upływem tego okresu, pobieranie próbek może być przeprowadzone w rzeźni, lub
- 2) na 25% zwierząt w stacji produkcji nasienia co 3 miesiące.

III. Tryki i kozły

1. W okresie 30 dni przed pierwszym pobraniem nasienia zwierzęta dawcy nasienia powinny zostać poddane następującym badaniom w zależności od gatunku:

- 1) w przypadku owiec i kóz — testowi na wykrycie brucelozy (*B. melitensis*);
- 2) w przypadku owiec — testowi na zakaźne zapalenie najądrzy (*B. ovis*);
- 3) w przypadku owiec — testowi na wykrycie wirusa choroby granicznej.

2. Zakres badań okresowych tryków i kozłów obejmuje raz w roku:

- 1) tuberkulinizację śródskórną przy użyciu tuberkuliny ssaków i ptaków;
- 2) badanie serologiczne na brucelozę owiec oraz brucelozę kóz i owiec;
- 3) badanie serologiczne na leptospirozę.

IV. Ogiery

1. Ogiery przebywające w stacji produkcji nasienia są poddane następującym badaniom:

- 1) niedokrwistości zakaźnej koni — testem immunodyfuzji w żelu agarowym (test Cogginsa), z wynikiem ujemnym;
- 2) wirusowego zapalenia tętnic koni — testem seroneutralizacji, z wynikiem ujemnym, przy rozcieńczeniu surowicy 1:4, a w razie braku wyniku ujemnego — badaniem na wykrycie wirusa, które powinno być wykonane ze wszystkich frakcji nasienia;
- 3) zakaźnego zapalenia macicy u klaczy, przeprowadzonym dwukrotnie w siedmiodniowych odstępach czasu metodą izolacji *Taylorella equigenitalis* z frakcji przed ejakulacyjnej nasienia lub próbek nasienia i z wymazów pobranych z napletka lub cewki moczowej, z wynikiem ujemnym.

2. Zakres badań okresowych ogierów obejmuje raz w roku badanie na:

- 1) niedokrwistość zakaźną koni;
- 2) wirusowe zapalenie tętnic koni;
- 3) zakaźne zapalenie macicy u klaczy;
- 4) nosaciznę;
- 5) zarazę stadniczą.

3. Przepis ust. 1 stosuje się również do nasienia pobranego od innych reproduktorów z gatunku koniowatych, wrażliwych na daną chorobę, znajdujących się w gospodarstwie lub stacji produkcji nasienia.

4. Badania, o których mowa w ust. 1, powinny być wykonane w okresie 14 dni od dnia wstawienia ogiera do stacji produkcji nasienia oraz co najmniej raz w roku na początku sezonu rozplodowego.

5. Jeżeli ogier nie przebywał stale w stacji produkcji nasienia przez 30 dni lub w tym okresie miał kontakt ze zwierzętami jednokopytnymi niespełniającymi warunków określonych w rozporządzeniu:

- 1) badanie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, powinno być powtórzone co 120 dni podczas okresu pozyskiwania nasienia;
- 2) badanie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, powinno być wykonane nie później niż 30 dni przed pierwszym pozyskaniem nasienia lub brak siewstwa u serodatniego ogiera na wirusowe zapalenie tętnic koni powinien być potwierdzony testem izolacji wirusa przeprowadzonym nie później niż w okresie roku przed okresem pozyskiwania nasienia.

6. W przypadku produkcji mrożonego nasienia ogierów badania, o których mowa w ust. 1, mogą być wykonane w czasie 30-dniowego okresu przechowywania nasienia (kontumacji), nie wcześniej jednak niż w 14. dniu od dnia pozyskania nasienia, niezależnie od miejsca pobytu zwierzęcia.

WZORY PROTOKOŁÓW POZYSKANIA, MROŻENIA ORAZ PRZENIESIENIA ZARODKÓW

Protokół pozyskania zarodków

Nr

Dawczyni:

(numer rejestracyjny)

(nazwa)

(rasa)

Właściciel:

Adres:

Data i godzina rui:

Data i godzina inseminacji:

Buhaj:

(numer rejestracyjny)

(nazwa)

Data płukania:

Liczba zarodków – ogółem

– dobrych

– przeniesiono

– zamrożonych

Podpis

(lekarz wykonujący zabieg)

Numer zespołu:

Protokół mrożenia zarodków

Gobleta	Słomka	Zarodków w słomce	Liczba przeżywań zarodka	Stadium rozwoju zarodka	Jakość zarodka	Ostonka przejrzysta	Dzielony	Uwagi
nr	nr	n	n	kod	kod	cała/ narusz.	tak / nie	

Czas od pozyskania do mrożenia (ilość godzin):

Krioprotektor, procedura mrożenia:

Mrożenie

Temperatura posiewu

Tempo schładzania

Temperatura końcowa

Zalecana metoda rozmrażania:

_____
 Podpis
 (lekarz wykonujący zabieg)

Numer zespołu

Protokół przeniesienia zarodka

Data transferu zarodka _____ Krwawo ___ Bezkrwawo ___

Jeżeli zarodek jest
 mrożony — data
 mrożenia i nr słomki

_____
 _____

Lp.	Nr kolczyka lub hodowlany, tatuż	Rasa kod	Dni od rui	Stadium zarodka kod	Jakość zarodka kod	Nr słomki	Uwagi
1							
2							
3							
4							
5							

_____
 Podpis
 (lekarz wykonujący zabieg)

_____
 Numer zespołu